

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Hán Fēizi

Hé Shì dăruiește nestemata de jad

7 parabile de Han Feizi, ediție bilingvă cu transcriere fonetică

Traducere din limba chineză și note: **Maria Bălașa**

Ilustrații: **Joszeff Vass**

Libris
EDITORIAL
Respect pentru oameni și cărți

1. Jonathan Clements, *Le Premier Empereur de Chine, Primul împărat al Chinei*, editura: Éditions Perrin, 2006
2. Jacques GERNET, *Le Monde chinois, Lumea chineză*, editura: Librairie Armand Colin, Paris 1972
3. Han Fei, *Yuanxuan, Han Fei Culegere de parabole*, editura: Guangdongchubanshe, 1974/ 韩非寓言选 · 广东人民出版社 · 1974
4. Jean Levi, *Han-Fei-tse ou Le Tao du Prince, Han Feizi sau calea prințului*, editura: Seuil, 1999,
5. Bertil Lundahl, *Han Fei Zi, The man and the work, / Han Feizi, omul și opera*, editura: Institute of Oriental Languages, Stockholm University, 1992
6. Sima Qian, *Mémoires Historiques, Librairie d'Amérique et d'Orient Adrien Maisonneuve, Paris, 1967/ Sima Qian, Memorii istorice*, editura: Librairie d'Amérique et d'Orient Adrien Maisonneuve, Paris, 1967
7. Sima Qian, *Shiji, Han, 史记 · 汉 · 司马迁, / Însemnări istorice, Han, Sima Qian, http://www.guoxue.com/shibu/24shi/shiji/sj_063.htm*

目录 (Mùlù) CUPRINS

前言 (Qiányán)	
Introducere.....	5
Pronunție	11
和氏献璧 (Hé Shì xiàn bì)	
Hé Shì dǎruiește nestemata de jad.....	17
狗恶, 酒酸 (Gǒu ě, jiǔ suān)	
Când câinele- i rău, chiar și vinul fi se acrește.....	31
滥竽充数 (Làn yú chōng shù)	
Instrumentistul care completa orchestra.....	41
郑人买履 (Zhèngrén mǎi lǚ)	
Când cel din țara Zhèng își cumpără sandale.....	51
守株待兔 (Shǒuzhū dài tù)	
Prostul împăcat cu propria soartă.....	61
自相矛盾 (Zìxiāng máodùn)	
Contrazicere	71
扁鹊治病 (Biǎnquè zhì bìng)	
Când Biǎnquè tratează boala.....	81

Libris .RO

Recept pentru oameni și cărți

和氏獻璧

Hé Shì xiàn bì

Hé Shì dăruiește nestemata de jad

和氏献璧

和氏献璧

Hé Shì xiàn bì

Hé Shì
dăruiește nestemata
de jad

楚国有个叫做卞和的，人称为和*氏。

Chúguó yǒu ge jiàozuò Biànhé de, rén chēngwéi Hé Shì.

Respect pentru oameni și cărți

有一天，他把从荆山***上捡到的一块

Yǒu yī tiān, tā bǎ cóng Jīngshānshang jiǎndào de yī kuài

不寻常的玉石献给楚厉王**。楚厉王不

bù xúncháng de yùshí xiàn gěi Chǔ Lì Wáng. Chǔ Lì Wáng bù

懂玉石，叫玉匠前来察看。玉匠看了说：

dǒng yùshí, jiào yùjiàng qián lái chákan. Yùjiàng kàn le shuō:

“这是一块石头，哪里是玉石？”。

“Zhè shì yī kuài shítou, nǎli shì yùshí?”.

*În țara Chǔ trăia un om căruia i se spunea Biàn Hé,
iar lumea îi zicea Hé* al lui Shì.*

*Într-o zi, el îi dăruie regelui țării Chǔ, Lì Wáng**, o
nestemată dintr-un jad neobișnuit de rar, pe care o
găsise în munții Jīng***. Cum Lì Wáng nu se pricepea la
nestemate de jad, chemă un bijutier să vină dinaintea
sa s-o cerceteze. Bijutierul se uită la ea și spuse: „, Asta
e o piatră, cum să fie nestemată de jad?”*

* 和氏 Hé Shì: Hé din neamul Shi > Hé al lui Shi

** 楚厉王 Chǔ Lì Wáng: Regele Lì din statul Chǔ. 厉王 Lì Wáng =
Regele Sever. Personaj real.

*** 荆山 Jīngshān: Munții Jīng. Munți în provincia 湖北 Húběi de azi.
荆棘 jīngjí = mur, rug de mure; ghimpe; măraciniș; 山 shān = munte
> 荆山 = Munții măracinoși

22

Libris .RO

厉王大怒，以欺君之罪折断和氏的左脚。
Lì Wáng dànnù, yǐ qījūn zhī zuì zhéduàn Hé Shì de zuǒjiǎo.

厉王死后，楚武王* 继承王位。和氏
Lì Wáng sǐ hòu, Chǔ Wǔ Wáng jìchéng wángwèi. Hé Shì

又把那块玉石献给武王。武王也叫玉匠
yòu bǎ nàkuài yùshí xiàngěi Wǔ Wáng. Wǔwáng yě jiào yùjiàng

前来察看，玉匠仍旧说是一块石头。
qián lái chá kàn, yùjiàng réng jiù shuō shì yī kuài shítou.

23

Mâniat strașnic, Lì Wáng a poruncit ca, pentru crimă de lezmajestate, să i se taie lui Hé Shì piciorul stâng.

După moartea lui Lì Wáng, Wǔ Wáng a moștenit tronul țării. Hé Shì a dăruit acea nestemată de jad și regelui Wǔ Wáng din țara Chǔ. Wǔ Wáng a chemat și el bijutierul să vină dinaintea sa s-o cerceteze, iar bijutierul ca și altădată a spus că e o piatră.*

* 楚武王 Chǔ Wǔ Wáng; 武王 Wǔ Wáng = rege Războinic.
Personaj real.

武王也愤怒起来，以为和氏故意欺骗，

Wǔ Wàng yě fènnù qǐlái, yǐwéi Hé Shì gùyì qīpiàn,

又折去了他的右脚。

yòu zhéqù le tāde yòujiǎo.

不久，武王也死了，楚文王* 登位。

Bùjiǔ, Wǔ Wàng yě sǐ le, Chǔ Wén Wàng dēngwèi.

和氏捧着那块石头在荆山脚下哭泣，一

Hé Shì pěngzhe nà kuài shítou zài Jīngshān jiǎoxià kūqì, yì

连哭了三天三夜，眼泪也流干了。文王

lián kū le sāntiān sānyè, yǎnlèi yě liúgàn le. Wén Wàng

听说此事，派人前去查问。派去的人对

tīngshuō cǐshì, pài rén qiánqù cháwèn. Pàiqù de rén duì

Wǔ Wàng s-a mâniat și el crezând că Hé Shì a vrut dinadins să-l păcălească, așa că a poruncit să i se taie acestuia și piciorul drept.

Nu mult după aceea și Wǔ Wàng muri și s-a urcat pe tron Wén Wàng*. Hé Shì își luă nestemata de jad și, ținând-o cu amândouă mâinile ca pe-o ofrandă, se duse cu ea la poalele munților Jīng, unde se puse pe plâns amar. Și plânse și plânse trei zile și trei nopți, până îi secară lacrimile.

Wén Wàng auzind despre așa un lucru, trimise un om la fața locului ca să iscodească. Trimisul regelui îi zise lui

* 楚文王Chǔ Wén Wàng: regele Wén din statul Chǔ ; 文王Wén Wàng = Regele Luminat. Personaj real

和氏说：“天下断脚的人不少，你为什

Hé Shì shuō: „Tiānxià duànjiǎo de rén bù shǎo, nǐwèi shén

Respect pentru oameni și cărți

么要哭得这么悲伤？”和氏回答说：“我

yào kū de zhè me bēishāng?” Hé Shì huídá shuō: „Wǒ

并不是为自己的两条腿悲伤，只恨那块

bìng búshì wèi zìjǐ de liǎng tiáo tuǐ bēishāng, zhǐ hèn nà kuài

玉石被误认为石头，正直忠诚的人被

yùshí bèiwù rènwéi shítou, zhèngzhí zhōngchéng de rén bèi

错当成骗子！”。

cuò dāngchéng piànzi!”.

Hé Shì: „În lumea largă nu puțini sunt cei scurtați de picioare, de ce plânger oare cu așa mare tristețe?”. Hé Shì îi răspunse: „Vai, dar eu nu sunt trist pentru bietele mele picioare schilodite, ci tare rău îmi pare căci nestemata aceea de jad a devenit din greșeală o piatră oarecare, iar un om drept și cinstit e din greșeală luat de mincinos!”